

ΔΗΜΟΚΡΕΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Εισαγωγή στην Χρηματοοικονομική Λογιστική

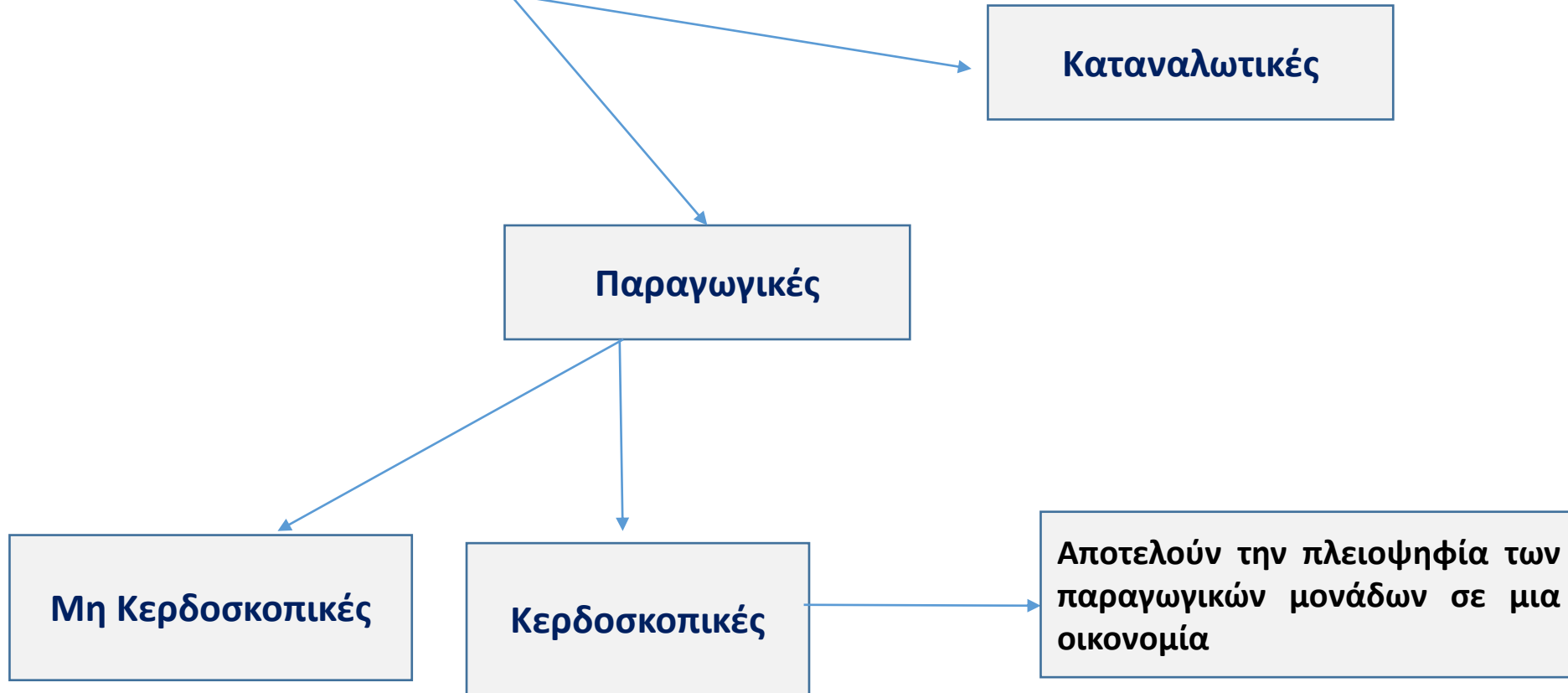
ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

Οικονομική Μονάδα

- Ως έννοια η οικονομική μονάδα αναφέρεται στον οργανωμένο και συστηματικό συνδυασμό των συντελεστών παραγωγής ο οποίος έχει ως αντικείμενο την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών που εξυπηρετούν τις ανθρώπινες ανάγκες. Ωστόσο ως οικονομική μονάδα μπορεί να ορισθεί και μια αποκλειστικά καταναλωτική μονάδα (πχ νοικοκυριό), ενώ όλες οι παραγωγικές μονάδες είναι και καταναλωτικές δεδομένου ότι αναλώνουν διάφορες κατηγορίες υλικών για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών.

Διακρίσεις Οικονομικών Μονάδων

Οικονομική Μονάδα

Ορισμός Λογιστικής

Η Λογιστική αποτελεί τον κλάδο της οικονομικής επιστήμης που αποσκοπεί στην δημιουργία και κοινοποίηση οικονομικών κατά κανόνα πληροφοριών, οι οποίες αφορούν τις οικονομικές μονάδες.

Σύμφωνα με την σχετική βιβλιογραφία η Λογιστική περιγράφεται ως ένα πληροφοριακό σύστημα (information system), του οποίου η τελική εκροή αποτελεί τη βάση των μελλοντικών αποφάσεων διαφόρων κατηγοριών ενδιαφερομένων για τις οικονομικές μονάδες.

Η Λογιστική ως πληροφοριακό Σύστημα

Αναπτύσσεται στον άξονα τριών βασικών λειτουργιών:

- Λειτουργία 1 « Αποτίμηση και Μέτρηση ».

Πρόκειται για την απόδοση σε χρηματικές μονάδες των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν τα μέσα δράσης της επιχείρησης, αλλά και τις πηγές χρηματοδότησης αυτών, καθώς επίσης και του συνόλου των συναλλαγών που επηρεάζουν τα εν λόγω μεγέθη.

- Λειτουργία 2 « Καταγραφή ».

Δημιουργία ειδικών αρχείων το περιεχόμενο των οποίων αποτελεί μια διαρκή και σημαντική «δεξαμενή πληροφοριών».

- Λειτουργία 3 «Επικοινωνία».

Κοινοποίηση σε κάθε ενδιαφερόμενο των σχετικών με την δραστηριότητα της επιχείρησης πληροφοριών στα πλαίσια μιας διαδικασίας ταξινόμησης και σύνοψης των λογιστικών μεγεθών.

Η αποτελεσματική λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος στο οποίο αναφέρεται η Λογιστική συντελεί στην λήψη ορθολογικών αποφάσεων σε ζητήματα που αφορούν:

1. Τη δομή των επενδυμένων κεφαλαίων
2. Τον προγραμματισμό επενδύσεων
3. Την διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων
4. Την πιστωτική πολιτική
5. Την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης η οποία περνά από το μικροσκόπιο της αποτελεσματικότερης διαχείρισης και οργάνωσης.

Χρήστες Λογιστικής Πληροφόρησης

A. Εσωτερικοί Χρήστες

- Οι φορείς της επιχείρησης (Μέτοχοι),
- Διοίκηση.

B. Εξωτερικοί Χρήστες

- Υποψήφιοι επενδυτές
- Διάφοροι αναλυτές και σύμβουλοι επενδύσεων
- πιστωτές (Προμηθευτές, Τράπεζες κλπ)
- Κρατικές υπηρεσίες και δημόσιοι οργανισμοί κλπ.

Διακρίσεις Λογιστικής

α. Χρηματοοικονομική Λογιστική

Παροχή χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Κυρίως απευθύνεται στους εξωτερικούς χρήστες της λογιστικής πληροφόρησης.

β. Διοικητική Λογιστική

Οι πληροφορίες που παρέχει αφορούν κατά κύριο λόγο την διοίκηση της επιχείρησης. Σημαντικό μέρος αυτής της πληροφόρησης αφορά την κοστολόγηση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

γ. Ελεγκτική Λογιστική

Ως αντικείμενο έχει τον έλεγχο της ορθότητας και της πληρότητας των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό την πρόληψη και τον εντοπισμό λαθών που αλλοιώνουν την παραχθείσα λογιστική πληροφόρηση παρεκκλίνοντας έτσι από το σύστημα των βασικών λογιστικών αρχών. Ελέγχεται επίσης και η σωστή εφαρμογή ενός υποδείγματος λογιστικής τυποποίησης.

Διακρίσεις Λογιστικής

δ. Φορολογική Λογιστική

Αντικείμενο του συγκεκριμένου κλάδου της Λογιστικής, είναι η μελέτη της φορολογικής νομοθεσίας και ο καθορισμός των επιπτώσεων που έχουν οι διατάξεις της στην δραστηριότητα των επιχειρήσεων.

ε. Δημόσια ή Κυβερνητική Λογιστική

Εξετάζει λογιστικά θέματα που αφορούν κατά κύριο λόγο κρατικούς φορείς, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1^η « Η αρχή της Λογιστικής Οντότητας ή της Λογιστικής Μονάδας»

Σύμφωνα με την παρούσα αρχή τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης (μέσα δράσης υποχρεώσεις), είναι ανεξάρτητα από αυτά των φορέων της. Η επιχείρηση διατηρεί αυτόνομο σύστημα λογιστικών βιβλίων στο οποίο καταγράφονται αποκλειστικά και μόνο οι δραστηριότητες της επιχείρησης. Οπότε οι υποχρεώσεις των φορέων δεν βαρύνουν την επιχείρηση. Επισημαίνεται ότι λογιστική μονάδα μπορεί να αποτελεί και μια ομάδα νομικών προσώπων η οποία συστήνει ένα όμιλο επιχειρήσεων. Στην περίπτωση αυτή εκτός από τις οικονομικές καταστάσεις της κάθε εταιρίας, συντάσσονται και οι οικονομικές καταστάσεις του ομίλου (ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

2^η « Η αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας της Λογιστικής μονάδας»

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, ισχύει η παραδοχή ότι μια λογιστική μονάδα ιδρύεται με σκοπό την συνέχιση της δραστηριότητας της στο μέλλον. Βέβαια σε περίπτωση αποτυχίας (corporate failure), ασφαλώς και η λογιστική μονάδα δύναται να διακόψει την λειτουργία της προχωρώντας σε κλείσιμο των βιβλίων της και τερματισμό της δραστηριότητας της. Από την δημοσιευθείσα πληροφόρηση στις οικονομικές καταστάσεις φαίνεται η πρόθεση της επιχείρησης για συνέχεια ή μη της δραστηριότητας της. Σε περίπτωση όπου η επιχείρηση οδηγείται σε αποτυχία τότε η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων ακολουθεί την αρχή απεικόνισης των περιουσιακών στοιχείων στις καθαρές ρευστοποιήσιμες αξίες τους

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

3^η « Η αρχή της περιοδικότητας»

Σύμφωνα με την αρχή αυτή ο «βίος» της επιχείρησης διαιρείται σε ίσα χρονικά διαστήματα αποσκοπώντας στον προσδιορισμό τόσο των αποτελεσμάτων όσο και της χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Συνήθως τα διαστήματα αυτά είναι ένα ημερολογιακό έτος και ονομάζονται λογιστική χρήση. Βέβαια μια επιχείρηση μπορεί να καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις σε τακτικά διαστήματα κατά τη διάρκεια μιας λογιστικής χρήσης (τρίμηνες, εξάμηνες, εννεάμηνες καταστάσεις) όπου ολοκληρώνεται ένας κύκλος της παραγωγικής διαδικασίας. Το χρονικό αυτό διάστημα ονομάζεται λογιστική περίοδος. Επισημαίνεται ότι η διαίρεση του κύκλου ζωής της επιχείρησης σε ίσα χρονικά διαστήματα επιτρέπει την τακτική ενημέρωση των ενδιαφερομένων για την επιχείρηση ως προς το αποτέλεσμα της δραστηριότητας της και τις προοπτικές της επιχείρησης για το μέλλον, ενώ επιτρέπει την διεξαγωγή συγκρίσεων αναφορικά με τις επιδόσεις της επιχείρησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

4^η «Η αρχή της χρηματικής μέτρησης»

Σύμφωνα με την αρχή αυτή καταγράφονται μόνο τα λογιστικά γεγονότα που μπορούν να αποδοθούν σε χρηματικές μονάδες. Οπότε τόσο τα μέσα δράσης και οι υποχρεώσεις, όσο και οι διάφορες συναλλαγές που τα μεταβάλλουν, μπορούν να εκφραστούν σε χρηματικές μονάδες, επιτρέποντας με ορθό τρόπο την παρουσίαση τόσο της χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης όσο και των αποτελεσμάτων της. Αν με την συγκεκριμένη αρχή λύνεται το πρόβλημα της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων δεν λαμβάνεται υπόψη η διαχρονική αξία του χρήματος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

5^η « Η αρχή της σταθερότητας της νομισματικής μονάδας»

Με την υιοθέτηση της παρούσας αρχής επιδιώκεται η αντιμετώπιση του μειονεκτήματος της προηγούμενης αρχής σχετικά με την διαχρονική αξία του χρήματος. Ειδικότερα η νέα αρχή υιοθετεί την παραδοχή ότι η αξία του χρήματος παραμένει σταθερή στην διάρκεια των ετών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

6^η « Η αρχή του ιστορικού κόστους»

Σύμφωνα με την αρχή αυτή τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης αποδίδονται στην αξία απόκτησης τους. Η αξία αυτή είναι εύκολα αποδεδειγμένη καθώς εμφανίζεται στο παραστατικό απόκτησης του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου. Με δεδομένη όμως την μεταβολή της αξίας του χρήματος στο πέρασμα του χρόνου πόσο ρεαλιστική είναι η πληροφόρηση σχετικά με την αξία των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων. Η υιοθέτηση την τελευταία δεκαπενταετία των διεθνών λογιστικών προτύπων επιτρέπουν την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία τους. Πρόκειται για την αξία στην οποία δύο καλά πληροφορημένα μέρη ανταλλάσσουν ένα περιουσιακό στοιχείο κατά τη διάρκεια εμπορικής συναλλαγής. Σε ότι αφορά τα περιουσιακά στοιχεία που πρόκειται να ρευστοποιηθούν εντός μιας λογιστικής χρήσης (πχ αποθέματα), αυτά αποτιμώνται είτε στην αξία που έχουν κατά την στιγμή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, είτε στην χαμηλότερη αξία μεταξύ τιμής κτήσης και τιμής αντικατάστασης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

7^η «Η αρχή της αντικειμενικότητας»

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης θα πρέπει να αποτιμώνται με αμερόληπτο και αντικειμενικό τρόπο. Επίσης και οι συναλλαγές της επιχείρησης θα πρέπει να αποδεικνύονται αντικειμενικά και να επαληθεύεται η πραγματική τους αξία. Τα παραστατικά των συναλλαγών αυτών (τιμολόγια, αποδείξεις), συμβάλλουν στην επαλήθευση των μετρήσεων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

8^η «Η αρχή αναγνώρισης των εσόδων»

Σύμφωνα με την αρχή αυτή μια επιχείρηση έχει έσοδα όταν έχει ολοκληρωθεί ο συναλλακτικός κύκλος και είναι βέβαιο ότι ο πωλητής θα αποκομίσει τα οικονομικά οφέλη της συναλλαγής από τον αγοραστή, καθώς και με την ολοκλήρωση της συναλλαγής έχουν μεταφερθεί όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη ιδιοκτησίας του πωλούμενου προϊόντος ή της υπηρεσίας.

9^η «Η αρχή της συσχέτισης των εξόδων με τα έσοδα»

Σύμφωνα με την αρχή αυτή εντοπίζεται μια άμεση και μια έμμεση συσχέτιση μεταξύ εσόδων και εξόδων. Στην πρώτη περίπτωση τα έσοδα από πωλήσεις συσχετίζονται με την δημιουργία εξόδου που προκύπτει από την πώληση των εμπορευμάτων (κόστος πωληθέντων μονάδων). Στη δεύτερη περίπτωση η αναγνώριση του εξόδου δεν συνδέεται άμεσα με την δημιουργία εσόδου για αυτό τα έξοδα αυτά ονομάζονται έξοδα περιόδου (πχ. Έξοδα διοίκησης).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

10^η «Η αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων»

Σε κάθε χρήση αναγνωρίζονται τα έξοδα και τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν στην διάρκεια συγκεκριμένης λογιστικής περιόδου και αφορούν τον προσδιορισμό του αποτελέσματος για τη συγκεκριμένη περίοδο.

11^η «Η αρχή της πλήρους αποκάλυψης»

Οι λογιστικές καταστάσεις θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από πληρότητα ως προς το επίπεδο πληροφόρησης που κοινοποιούν στα ενδιαφερόμενα για την επιχείρηση μέρη. Η περιληπτική παρουσίαση των απαραίτητων πληροφοριών δεν αποτελεί λόγο παραβίασης της αρχής της πλήρους αποκάλυψης.

12^η «Η αρχή της ουσίας»

Ολοκλήρωση της διαδικασίας πραγματοποίησης μιας συναλλαγής έχουμε όταν μεταφέρονται από τον αγοραστή στον πωλητή όλα τα οφέλη και οι υποχρεώσεις, που απορρέουν από αυτή.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

13^η Η αρχή της συντηρητικότητας (Conservatism principle)

Σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας, στην διαχείριση των διαφόρων λογιστικών ζητημάτων, όπως για παράδειγμα στην αποτίμηση των αποθεμάτων, ή των υποχρεώσεων, επιλέγεται εκείνη η μέθοδος, η οποία έχει την μικρότερη θετική επίδραση στα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης.

Ειδικότερα, επιλέγεται η μέθοδος, που αποτιμά στο χαμηλότερο ποσό τα έσοδα και τα στοιχεία του ενεργητικού, και στο υψηλότερο ποσό τα έξοδα και τα στοιχεία του παθητικού. Βέβαια θα πρέπει να επισημανθεί ότι η παρούσα αρχή δεν αποσκοπεί στην συστηματική υποτίμηση των ιδίων κεφαλαίων, αλλά εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπου δεν είναι διακριτή η καταλληλότητα μιας μεθόδου για τον χειρισμό ενός λογιστικού θέματος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

14η Η Αρχή του Δεδουλευμένου

- Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να συντάσσονται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων. Δεδουλευμένα θεωρούνται τα έσοδα και τα έξοδα όταν αυτά πραγματοποιούνται χωρίς απαραίτητα να υπάρχει ταμειακή ροή.
- Με βάση την αρχή της λογιστικής των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, οι συναλλαγές μιας επιχείρησης αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις όταν πραγματοποιούνται και απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις των χρήσεων που τις αφορούν.
- Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα στη βάση της άμεσης σχέσης μεταξύ του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του συγκεκριμένου εσόδου που αποκτήθηκε (συσχετισμός εσόδων - εξόδων).

Λογιστικές Καταστάσεις

- Ισολογισμός
- Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως
- Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
- Καταστάση Ταμειακών Ροών
- Κατάσταση Συνολικών Αποτελεσμάτων Χρήσης
- Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων
- Προσάρτημα

Χρησιμοποιούμενη Βιβλιογραφία

- Βιβλίο [102074465]: Χρηματοοικονομική λογιστική, Williams J., Haka S., Bettner M., Carcello J., Ντόκας Ι. Εκδόσεις Παπαζήση, 1η Έκδοση 2021.

